

Hr Mihhail Stalnuhhin
Riigikogu
Lossi plats 1a
15165 Tallinn

Meie kuupäev digiallkirjas nr 1-3/225

Arvamus magustatud joogi maksu seaduse eelnõule

Austatud rahanduskomisjoni esimees,

Eesti Tööandjate Keskliitu ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoda paneb jätkuvalt muretsema magustatud jookide maksustamise plaan. Oleme juba varasemalt Rahanduskomisjoni tähelepanu juhtinud kiirustamisvigadele Magustatud joogi maksu seaduse eelnõus 457 SE. Paraku näeme, et neid vigu tuleb aina juurde. Olulisim märk sellest on eelnõu täiendamine rahandusministeeriumi poolt pärast esimest lugemist arvamuse vormis. Arvamuses on tehtud ettepanek lisada seadusesse kaks järelevalve seisukohast olulist paragrahvi, parandada peale kaubanduseksperidega konsulteerimist maksustatavate tehingute põhimõisteid jmt, mis näitab, et eelnõu oli Riigikokku saatmisel väga halvasti ette valmistatud. Ettevõtjal ei ole tänasekski mingit kindlust, et seadus on piisavalt läbi mõeldud ja kavandatud parimal võimalikul moel. Ei ole ka kindlustunnet selle osas, mis üldse maksustamisele kuuluks, sest rahuldatud ei ole veel riigiabitaotlust Euroopa Komisjonile, mille kohaselt suhkralisandita mahlad ja piimatooted saaksid maksuvabastuse.

Tunneme muret ka selle pärast, kas liigse kiirustamise tõttu on piisavalt analüüsitud, milliseid kulusid seaduse rakendamine riigile ja ettevõtetele kaasa tooks ning, kas loodetavat tulemust arvestades on need proportsionaalsed. Hinnates eelnõus kirjeldatud maksuarvestust, deklareerimiskohustust ja proovide võtmisega kaasnevat kulu, tekib küsimus, kas maksuhalduril ei ole praegu pahatahtlikult tasumata jäänud maksude kogumisel juba piisavalt tööd ja võimalik maksutulu suurem, kui magustatud jookide maksustamisel. Magustatud joogi maksuga soovitakse 2018.a riigieelarvesse koguda 15 mln €. Eesti Konjunktuuriinstituudi sel nädalal avaldatud uuringu kohaselt jäi riigil 2016.a salaturu tõttu alkoholiaktsiisidena saamata 15,6 mln € ja tubakaaktsiisina 54,4 mln €. Ümbrikupalkade tõttu üksi laekus vähem 109 mln € tulumaksu ja sotsiaalmaksu. Maksutõusud tekitavad salaturu ja piiriülese kaubanduse survet kõikides tegevusvaldkondades ja see surve tekib ka magustatud jookide maksustamisel. Juba täna on selge, et piirikaubandus on muutunud süsteemseks ning mida rohkem lisandub tootegruppe, mis seda soodustavad, seda ulatuslikumaks probleem tervikuna kujuneb ning seda raskemad saavad selle sotsiaalmajanduslikud mõjud olema.

Samuti ei ole õiglane ega õigusriigile kohane laovarude, mis ei ole 1. jaanuariks 2018 tarbijale jaemüügikohas kättesaadavaks tehtud, maksustamine. Kaubanduses on tavaline praktika tarnevõime

tagamiseks hoida teatud varusid, mis võivad ulatuda paari kuu müügikoguseni. Eelnõu kohaselt ei ole kauplus üldjuhul ka maksumaksja. 1. jaanuarist laovarude maksustamine oleks seega olemuslikult maksustamine tagasiulatuvalt ning tekitaks kaupmeestele põhjendamatult halduskoormust.

Seega rakenduks magustatud jookide maks tagasiulatuvalt ka kaupluste kaubavarudele, mis on vastuolus õiguskindluse põhimõttega. Teadmata on, kas Euroopa Komisjonilt saadakse luba piimatoodete maksuvabastuseks, kuidas kavatseb riik tagada maksukohustuse korrektse täitmise ja mis see kokkuvõttes maksma läheb. See näitab selgelt, et eelnõu on ette valmistatud kiirustades ja ebapiisavalt läbimõeldult. Seda viga oleks saanud vältida, kui eelnõud välja töötades oleks kinni peetud Hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast või arvestatud ettevõtjate tagasisidega. Praegusel kujul me ei saa eelnõud toetada, kuni eelnõu jätab nii paljud küsimused segaseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Tamsar, Eesti Tööandjate Keskliidu juhataja
Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor